

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/153/2017
Identifikačné číslo spisu:	3815202085
Dátum vydania rozhodnutia:	27.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3815202085.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 77, proti žalovaným 1/ U. S. a 2/ P. S., obom bývajúcim v M., zastúpení JUDr. Marekom Vlachovičom, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Porubského č. 2, o zaplatenie sumy 6 801,33 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 13 C 62/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. júna 2016 sp. zn. 5 Co 1000/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. júna 2015 č. k. 13 C 62/2015-149 zamietol návrh, ktorým sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 6 801,33 eur s príslušenstvom. Žalobkyňa zaviazal zaplatiť žalovaným trovy právneho zastúpenia vo výške 982,81 eur na účet ich právneho zástupcu, a to do troch dní o d právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný, pretože žalovaní v prejednávanej veci opodstatnene vzniesli námietku premlčania. Dňa 2. novembra 2006 bol na základe úverovej zmluvy žalobkyňou poskytnutý žalovaným medziúver vo výške 300 000 Sk (9 958,18 eur). Žalobkyňa dňa 31. mája 2010 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru a dňa 26. mája 2011 podala návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku s tým, že došlo k jej zastaveniu uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 13. marca 2015, pretože bola začatá na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky. Žalobkyňa následne podala v predmetnej veci návrh na vydanie platobného rozkazu na súd prvej inštancie dňa 16. februára 2015. Súd prvej inštancie vo veci konštatoval, že predmetnú úverovú zmluvu považuje za spotrebiteľskú, a teda bolo potrebné na daný vzťah aplikovať aj ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedených v Občianskom zákonníku (§ 50 a nasl. OZ). Žalobkyňa podala riadny návrh na súd v zmysle vyššie uvedeného až dňa 16. februára 2015, tzn. po márnom uplynutí 3-ročnej premlčacej doby v zmysle § 101 OZ, preto

prvoinštančný súd dospel k záveru, že pokiaľ dňa 31. mája 2010 vyhlásila mimoriadnu splatnosť a svoje právo si uplatnila na súde až dňa 16. februára 2015, je jej nárok na zaplatenie žalovanej sumy premlčaný. Vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku uviedol, že netvorí prekážku veci rozhodnutej k tomuto podaniu, keďže ide o nulité rozhodnutie, ktoré ako keby nebolo vydané, pretože bolo vydané na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky. Takýmto konaním preto nemohlo dôjsť k prerušeniu plynutia premlčacej doby. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyňa zaviazal zaplatiť úspešným žalovaným náhradu trov právneho zastúpenia spolu vo výške 982,81 eur.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 22. júna 2016 sp. zn. 5 Co 1000/2015 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a uložil žalobkyni zaplatiť žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v sume 245,73 eur do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia k rukám právneho zástupcu žalovaných. Uviedol, že rozhodcovský súd, na podklade ktorého bol vydaný rozhodcovský rozsudok, nemal právomoc vo veci uplatneného práva žalobkyne konať a rozhodovať z dôvodu posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy, na základe čoho potom nemožno uviesť, že by právo žalobkyne počas exekučného konania na súde spočívalo. V dôsledku vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaných bol v celom rozsahu správny postup súdu prvej inštancie, ktorý nárok žalobkyne zamietol. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala s poukazom na § 420 písm. f/ CSP, nakoľko jej nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu označila za nepreskúmateľné. Súd nižších inštancií sa vôbec nezaoberali otázkou faktického uznania dlhu podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, a tým jej bolo odňaté právo na spravodlivý proces. Dovolanie podala aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP z dôvodu odklonu odvolacieho súdu o d ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia aplikácie Obchodného zákonníka na inštitúty vzniknuté v rámci absolútnych obchodov vrátane dĺžky premlčacej lehoty. Otázku premlčania bolo podľa nej potrebné posúdiť podľa právnej úpravy Obchodného zákonníka, nakoľko vzťah medzi žalobkyňou a žalovanými vznikol z titulu poskytnutia úveru ako absolútneho obchodu. Žalobkyňa nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého nedošlo k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty, mala za to, že k jej prerušeniu došlo už pri uplatnení si práva na príslušnom rozhodcovskom súde a následne aj pri výkone rozhodnutia. Dovolanie preto podala aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože otázka spočívania premlčacej doby vo vyššie uvedenom prípade nebola do dnešného dňa riešená dovolacím súdom. Na základe uvedeného žiadala, aby dovolací súd vyhovel jej žalobe a priznal jej náhradu trov konania.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že ho žiadajú ako nedôvodné odmietnuť, resp. zamietnuť s tým, že žiadajú priznanie náhrady trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na

opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 54/2017, 3 Cdo 42/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 99/2017, ale tiež napríklad I. ÚS 392/2017).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobkyňa v dovolaní uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných tak, že sa ním rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor). V zmysle § 420 písm. f/ CSP je relevantný nesprávny procesný postup znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaci možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj primerane R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 84/2017, 8 Cdo 180/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľky tvrdiacej, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 205/2017, 8 Cdo 73/2017, 3 Obdo 1/2017).

14. Dovolaací súd v súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inštancií odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku dovolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, čoho a z akých dôvodov sa žalobkyňa domáhala, čo navrhovali žalovaní, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil a rovnako tak podrobne vysvetlil námietku premlčania vznesenú žalovanými. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

16. Dovolaateľka zároveň namietala, že súdy nižších inštancií sa vôbec nezaoberali otázkou faktického uznania dlhu zo strany žalovaných podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, a tým jej bolo odňaté právo na spravodlivý proces. V danom prípade však dovolateľkou nastolenú otázku faktického uznania dlhu podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka odvolací súd a rovnako tak ani súd prvej inštancie vôbec neriešili, nakoľko takto nastolenú otázku dovolateľka v konaní pred súdom prvej inštancie a rovnako tak pred odvolacím súdom vôbec nenamietala (resp. nenastolila), preto sa ňou nezaoberal ani dovolací súd.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

18. Žalobkyňa podala svoje dovolanie aj v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. z dôvodu odklonu dovolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia aplikácie Obchodného zákonníka na inštitúty vzniknuté v rámci absolútnych obchodov vrátane dĺžky premlčacej lehoty. Otázku premlčania bolo podľa nej potrebné posúdiť podľa právnej úpravy Obchodného zákonníka, nakoľko vzťah medzi ňou a žalovanými vznikol z titulu poskytnutia úveru ako absolútneho obchodu. Na preukázanie svojho tvrdenia poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 312/2006, sp. zn. 1 MOboV 11/2011, sp. zn. 4 Obo 115/99.

19. Dovolaací súd má za to, že žalobkyňa nepreukázala existenciu odklonu rozhodnutia dovolacieho súdu

od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd na preukázanie tohto konštatovania poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 21. apríla 2015 sp. zn. 3 MCdo 14/2014, v ktorom bolo uvedené, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obsahovo identické právne závery, ktoré zaujal najvyšší súd v uvedenom rozsudku, zaujal najvyšší súd aj v iných skutkovo a právne obdobných veciach (viď rozsudky z 28. mája 2015 sp. zn. 8 MCdo 13/2014 a z 26. novembra 2015 sp. zn. 4 MCdo 17/2014). Daná (takmer identická) právna otázka bola podrobne rozobratá aj v uznesení najvyššieho súdu zo 14. septembra 2017 sp. zn. 3 Cdo 87/2017. Najvyšší súd v nej uviedol, že „nemá dôvod spochybňovať názor žalobcu, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Zároveň je však potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy. Súdna prax považuje obdobné právne vzťahy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne (spotrebiteľské) vzťahy. Účastníkmi týchto vzťahov sú obchodník (poskytujúci úver v rámci svojho predmetu činnosti) a spotrebiteľ (ktorý prijíma úver na svoju osobnú spotrebu); ide tu teda o typické občianskoprávne vzťahy. Vzhľadom na to je v plnom súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, bola (aj z hľadiska premĺčania, dĺžky premĺčacej doby a jej plynutia) aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku.“

20. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného uvádza, že napriek uvedenému dualizmu je potrebné § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka vnímať ako ustanovenie *lex specialis* vo vzťahu k akémukoľvek inému právnenému predpisu, ktorý reguluje zmluvné záväzky spotrebiteľa. Na všetky právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo s touto zmluvou súvisiace, najmä na vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečovaní plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, sa vždy použijú preto prednostne ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z tohto dôvodu sa bude vždy preferovať priorita OZ, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, a to na celý režim právneho vzťahu, aj keby sa na právny režim mohla použiť právna úprava Obchodného zákonníka.

21. V kontexte uvedeného možno mať bezpochyby za to, že na všetky spotrebiteľské záväzky, a teda aj na spotrebiteľské záväzky, ktoré sú svojou povahou tzv. absolútnym obchodom a boli uzavreté pred účinnosťou novelizovaného znenia § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka, sa má prednostne použiť právny režim Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Na potvrdenie správnosti uvedenej úvahy nemá norma § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka prechodné ustanovenia. To znamená, že od jej účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

22. Odvolací súd sa preto v napadnutom rozhodnutí pri posudzovaní otázky premĺčania v predmetnom spore neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

23. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobkyňa v dovolaní náležite konkretizovala zásadnú právnu otázku, a to otázku spočívania premĺčacej doby počas rozhodcovského a následne exekučného konania. Podľa jej názoru uvedená právna otázka nebola doteraz vyriešená ani v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. V ďalšom bolo preto potrebné posúdiť, či ide o otázku, ktorú už dovolací súd v minulosti vyriešil.

24. „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že mu nie sú známe

žiadne rozhodnutia (stanoviská) najvyššieho súdu, ktoré by sa predmetnou otázkou v minulosti zaoberali.

25. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je v danom prípade procesne prípustné; následne preto skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

26. Žalobkyňa v dovolaní uviedla, že v konaní došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu otázky spočívania premlčacej doby počas rozhodcovského a exekučného konania, keď mala za to, že počas trvania predmetných konaní došlo k spočívaniu premlčacej doby, a teda jej nárok bol uplatnený na súde prvej inštancie včas aj keď bola rozhodcovská doložka neskôr vyhlásená za neplatnú.

27. V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané, a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

28. V prerokovanej veci bolo exekučné konanie na okresnom súde pod sp. zn. 16 Er 1858/2011 zastavené z dôvodu, že bolo vedené na základe materiálne nevykonateľného exekučného titulu, a to rozhodcovského rozsudku, ktorý obsahoval rozhodcovskú doložku vyhodnotenú ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda je neplatným zmluvným dojednaním, preto sa na ňu prihliada tak, ako keby nebola v zmluve uvedená. V zmysle uvedeného, ak žalobkyňa uplatnila svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorého rozhodca nemal právomoc vydať rozhodcovský rozsudok, nejde o uplatnenie práva u príslušného orgánu v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Samotné rozhodcovské konanie, ale aj exekučné konanie bolo vedené bez toho, aby žalobkyňa mala k dispozícii právoplatné a vykonateľné rozhodnutie právomocným orgánom. Premlčacia doba sa preto nezastavila a plynula po celý čas ako rozhodcovského, tak aj exekučného konania, a preto žalobkyňa musí niesť následky jej plynutia (obdobne uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 149/2018 zo dňa 8.3.2018, uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 572/2017 zo dňa 20.9.2017).

29. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovoľateľka neopodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci vo vzťahu k uvedenej otázke. Správny je preto právny záver odvolacieho súdu, že premlčacia doba sa nezastavila a plynula po celý čas ako rozhodcovského, tak aj exekučného konania.

30. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v tomto rozsahu by smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP), ale keďže je dovolanie vzhľadom na uvedené aj nedôvodné, dovolací súd ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.